

Protokolltilførsler fra Helgelandssykehuset HF i forbindelse med forhandlinger i FSU vedrørende revidering av tjenesteavtaler mellom Helgelandssykehuset HF og kommunene på Helgeland, våren 2024:

Tjenesteavtale 3: Retningslinjer for innleggelse i sykehus

Pkt. 6 og 7: Vedrørende ledsagelse under sykehusopphold:

I forhandlingene vedrørende revidering av tjenesteavtalene våren 2024 ble partene enige om følgende tekst:

Kap. 6. og 7. Rutiner for samhandling ved henholdsvis øyeblikkelig hjelp og ved planlagte innleggelser:

Kommunens ansvar og oppgaver:

6.5. og 7.6.

For pasienter som trenger ledsager under sykehusoppholdet skal kommunen på anmodning fra sykehuset avklare om kjent personell kan ledsage pasienten under oppholdet.

6.7.

For bruk av kommunalt personell til ledsagelse under sykehusoppholdet dekkes utgiftene av sykehuset.

Helseforetakets ansvar og oppgaver:

6.15. og 7.8.

For pasienter som trenger ledsager under sykehusoppholdet kan sykehuset anmode kommunen om at kjent personell ledsager pasienten under oppholdet.

6.16. og 7.9.

For bruk av kommunalt personell til ledsagelse under sykehusoppholdet dekkes utgiftene av sykehuset.

Helgelandssykehuset stilte underveis i forhandlingene spørsmål knyttet til ledsagelse av pasienter under sykehusopphold, og hvorvidt kommunen burde ha et medansvar i å bidra til kjent bemanning også under sykehusoppholdet.

Når pasienter som har vedtak om 1:1-bemanning hele/deler av døgnet eksempelvis i sine boliger, blir innlagt i sykehuset, har gjerne disse et spesielt behov for å ha kjente personer sammen med seg store deler av dagen/døgnet under sykehusoppholdet.

Helgelandssykehuset mener følgelig at personellet må kunne følge med disse pasientene under sykehusinnleggelsen, og ikke bare reduseres til en anmodning fra sykehuset som kommunen kan avslå.

Hvis vedtak om 1:1-bemanningsforhold hele eller deler av døgnet utløser et visst økonomisk tilskudd fra statsforvalteren, skulle selve avlønningen av personellet kunne «følge» dette personellet uansett hvor pasienten oppholder seg, - også når personellet ivaretar pasienten under sykehusinnleggelsen.

Sykehuset er selvfølgelig innforstått med at evt. ekstrautgifter til personellet som eksempelvis mat og reise, må dekkes av sykehuset.

Helgelandssykehuset vil undersøke disse spørsmålene nærmere og vil avhengig av avklaring, komme tilbake til tematikken ved neste revidering av tjenesteavtalen.

Tjenesteavtale 5:

Retningslinjer for samarbeid om utskrivningsklare pasienter som antas å ha behov for kommunale tjenester etter utskrivning fra institusjon.

Pkt. 8.4: Betalingsplikt:

Helgelandssykehuset mener nasjonale *Forskrifter om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter* må være førende for samarbeidet omkring utskrivningsklare pasienter også med hensyn til når varsel gis for å kunne utløse betalingsplikt for kommunen.

Mange helseforetak og kommuner i Norge har hatt og har fortsatt forskriften som førende for betalingsplikten i sine samarbeidsavtaler.

Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter §13 lyder slik:

«For pasienter som mottar helsehjelp inntreer betalingsplikten fra og med døgnet pasienten blir erklært utskrivningsklar og vilkårene i § 8 til § 10 er oppfylt, og kommunen har gitt beskjed om at den ikke kan ta imot pasienten. Betalingsplikten inntreer også dersom kommunen ikke har svart på varselet etter § 10 om utskrivningsklar pasient.»

Primært fremmet Helgelandssykehuset et forslag om at forskriftens bestemmelser vedrørende betalingsplikt skulle være førende. Helgelandssykehuset fikk ved denne revisjonen ikke gjennomslag for en slik tilnærming til forskriften.

Sekundært fremmet Helgelandssykehuset følgende forslag:

Meldinger om utskrivningsklar pasient sendt på dagtid alle dager fortrinnsvis innen kl. 14:00, utløser betalingsplikt for kommunen. Utklarmeldinger sendt senere, utløser betalingsplikt først fra påfølgende dag.

Heller ikke dette ble akseptert av kommunenes representanter i FSU`et.

Fremforhandlet forslag som nå foreligger i tjenesteavtalen er følgende:

Pkt. 8.4: Melding om utskrivningsklar pasient som sendes etter klokken 14:00 alle virkedager, utløser betalingsplikt først fra påfølgende virkedag.

Innholdsmessig er punktet en videreføring av tidligere og någjeldende avtale for Helgelandssykehuset og kommunene på Helgeland.

Et eksempel: Slik dette har blitt praktisert frem til nå har betaling for utskrivningsklare pasienter der utklarmeldingene er sendt eksempelvis en fredag kl. 14:01 ikke blitt krevd før påfølgende mandag. I slike tilfeller taper sykehuset betaling for 3 døgn, og kommunene sparer tilsvarende. Dette kommer i tillegg til at sykehusets utgifter pr. døgn er ca. tre ganger så høye som døgnprisen sykehuset kan få fra kommunene. Det blir også et stort misforhold mellom meldte og betalte utskrivningsklare døgn, med påfølgende økonomiske konsekvenser samt ulikheter i oppfattelsen av problemomfanget med utskrivningsklare pasienter, avhengig av ståsted.

Ved neste gangs revisjon av tjenesteavtale 5 vil Helgelandssykehuset ta dette punktet opp igjen med målsetting om at den nasjonale forskriften kan bli førende også på dette punktet for sykehuset og kommunene på Helgeland, jf. Helgelandssykehusets primærstandpunkt.

Pkt. 8.4: Betalingsplikt ved innleggelse av pasienter i sykehuset på grunn av manglende kommunalt tilbud:

Da Helgelandssykehuset ikke fikk gjennomslag for betalingsplikt fra kommunen fra og med det døgnet pasienten blir erklært utskrivningsklar, fremmet Helgelandssykehuset følgende forslag som tillegg til pkt. 8.4:

Pasienter som innlegges i sykehuset fordi kommunen mangler egnet omsorgstilbud til pasienten, er å regne som utskrivningsklar fra innleggelsesdagen.

Helgelandssykehuset har erfaringer med at noen pasienter blir lagt inn i sykehuset primært fordi kommunen ikke har egnet omsorgstilbud.

- Dette kan oppstå akutt i tilfeller der omsorgspersonen blir syk/innlagt på sykehus, og den omsorgstrengende står uten annet privat eller kommunalt omsorgstilbud.
- Det kan også være andre akutte situasjoner som oppstår der det først og fremst er pasientens omsorgsbehov som øker uten at kommunen har et tilbud til vedkommende.
- Causa sosiale er blant diagnosene som kan bli brukt som innleggelsesårsak

Om dette skjer mot helg/høytid, vil det gå flere dager før betalingsplikten for kommunen slår inn, da en evt. utklarmelding sendt eksempelvis en fredag kl. 15:00 frem til nå har blitt praktisert slik at det ikke har påløpt tellende betalingsdøgn før etter helgen.

Helgelandssykehuset mottok følgende motforslag fra kommunen:

Dersom en person innlegges i sykehus, utelukkende fordi dens omsorgsperson innlegges i sykehus, og det er sjekket at kommunen ikke kan gi et egnet omsorgstilbud, er pasienten å regne som utskrivningsklar fra innleggelsesdagen. Dette forutsatt at vedkommende ikke har behov for noen form for medisinsk vurdering, behandling, prøvetaking eller lignende under innleggelsen.

Alle pasienter som innlegges i Helgelandssykehuset gjennomgår noen standardiserte «minsteprøver», og blir undersøkt og vurdert medisinsk sett, så også disse pasientene. Det blir derfor vanskelig å gå inn på premissene som skisseres i forslaget fra kommunene.

Helgelandssykehuset frafaller derfor sitt forslag i denne omgang, hvilket også kommunen da gjorde. Helgelandssykehuset vil komme tilbake til tematikken ved neste revidering av tjenesteavtalen.

Pkt. 9.11: Utskrivning:

Helgelandssykehuset tar imot pasienter alle dager til alle døgnets tider, også lørdager/søndager og på hellig- og høytidsdager.

For å kunne ha kapasitet til å ta imot ø.hjelp er sykehuset avhengig av å kunne skrive ut pasienter som ikke lenger trenger behandling i spesialisthelsetjenesten. Helgelandssykehuset mener at også pasienter med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester må kunne skrives ut fra sykehuset alle dager.

Helgelandssykehusets primærforslag til pkt. 9.11 var derfor følgende:

Pasienter med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester skrives ut fra sykehuset alle dager.

Under forhandlingene endret Helgelandssykehuset sitt forslag til tilnærmet dagens gjeldende formulering, slik at det nå står:

Pasienter med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester skrives fortrinnsvis ut fra sykehuset på hverdager.

Ved neste gangs revisjon vil Helgelandssykehuset komme tilbake til sitt primærforslag.

Nytt punkt fremmet av kommunene vedrørende korttidsplass som ikke blir benyttet:

Kommunene fremmet følgende forslag til nytt punkt under Særskilte forhold, pkt. 12.6:

Dersom det tilbys korttidsplass til inneliggende pasient som likevel ikke utskrives til plassen, skal det trekkes fra et betalingsdøgn dersom plassen kunne vært benyttet til en annen utskrivningsklar pasient.

Dette avviste Helgelandssykehuset.

- Slike fratrekk i betalingsdøgn er ikke er hjemlet i *Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter*.
- Ordningen per i dag er slik at i de tilfeller kommunen har gitt tilsagn om mottak av pasienten, det være seg til hjemmet med oppfølging eller korttidsplass, betaler ikke kommunen for utskrivningsklare døgn hvis pasienten likevel ikke skrives ut aktuelle døgn.
- Det gjøres også oppmerksomt på at sykehuset allerede pr. i dag taper betaling for flere utskrivningsklare døgn ved at kommunene har en gunstigere ordning enn hva forskriften hjemler ved at lokal avtale tilsier bl.a. at meldinger som sendes etter kl. 14:00 utløser betalingsplikt først påfølgende virkedag.
- Det kan dessuten være mange årsaker til at en pasient likevel ikke blir utskrevet til tross for at kommunen har tilbydd korttidsplass. Dette er ikke utredet eller avklart.

Saken ble trukket i denne omgang fra kommunene.

I og med at punktet ikke inngår i någjeldende avtale og ble avvist av Helgelandssykehuset og så trukket av kommunene for kommende avtaleperiode, forutsetter Helgelandssykehuset at dette ikke innholdsmessig blir trukket inn i betalingsoppgjør for utskrivningsklare pasienter i nevnte avtaleperioder.

Helgelandssykehuset, 14.05.2024

Marit Hermstad

Rådgiver samhandlingsavdelingen

Forhandlingsleder for Helgelandssykehuset HF i FSU`et vedr. revidering av tjenesteavtalene